

16.01.2024

Asia/5

§ 20

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponnosta koskien ydinkes- kustan valosaastetta ja häikäisyn poistamista

HEL 2023-011876 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnossa esitetään, että selvitetään mahdollisuutta nopeuttaa ydinkeskustan asuinalueiden valaistuksen uudistamista valon laadun parantamiseksi.

EU-direktiivin myötä markkinoilta poistuivat elohopealamput vuonna 2015. Elohopealamput jouduttiin korvaamaan myös ydinkeskustassa joissain tilanteissa häikäisyä aiheuttavilla monimetallilampuilla. Toimenpide oli välttämätön, jotta historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti säilytettäväksi haluttuja Y-valaisimia voitiin edelleen käyttää. Normaalien kausihuoltojen yhteydessä on näitä lampuja jo vaihdettu nk. korvaaviksi ledilampuiksi. Loput vaihdetaan tänä ja ensi vuonna. Uudet korvaavat ledilamput valaisevat alaspäin, joten sivusuuntainen häiriövalo poistuu. Lisäksi häikäisyn rajoittamiseksi on tapauskohtaisesti uusittu valaisinkupuja.

Helsinki LED -hankkeessa uusitaan seuraavan seitsemän vuoden aikana kaikki vielä jäljellä olevat 57 000 energiatehotonta valaisinta ledi-valaisimiksi. Uudet valaisimet varustetaan valaisinkohtaisilla ohjauslaitteilla. Myös Y-valaisin tullaan uudistamaan valaisinkohtaisesti ohjattavaksi ja yhä kehittyvää lediteknologiaa hyödyntäväksi sen perinteistä ulkonäköä muuttamatta. Uusi Y-valaisinmallisto on käytettävissä vuosikymmenen loppupuolella, jolloin voimme toteuttaa laajamittaisen Y-valaisinvaihdon.

Y-valaisinta käytetään kaupunkirakenteen ominaispiirteiden perusteella tietyissä kaupunginosissa (Kluuvi, Alekski ja sivukadut, Kruununhaka pl. Kaisaniemenkatu, Katajanokka pl. kärki, Eira, Kallio erityisesti Torckelinmäki, rajautuen Hämeentiehen idässä, Etu-Töölö). Y-valaisin on historiallisesti arvokas osa rakennetun ympäristön ja kaupunkikuvan ominaispiirteitä näissä kaupunginosissa ja kortteleissa. Muualla ripustusvalaistus toteutetaan moderneilla, usein puolipallon muotoisilla valaisimilla, joissa valaistus suuntautuu kulkuväylille.

16.01.2024

Asia/5

Ydinkeskustaan johtavien katujen isotehoisten valaisimien ledivaihdot ovat alkaneet vuonna 2023 ja vaihdot jatkuvat lähivuosina. Ydinkeskustassa valaisimia vaihdetaan lähivuosina muiden hankkeiden yhteydessä ledivalaisimiksi, ja esimerkiksi Aleksin poikkikaduille palautetaan Y-valaisimet lediversiona.

Helsinki LED -hankkeen laaja valaisinvaihto etenee pohjoisesta kohti ydinkeskustaa. Projektin alkuvaiheessa pyritään keskittymään isotehoisten ja paljon energiaa kuluttavien valaisimien vaihtojen rinnalla asuinalueiden valaisinvaihtoon.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat yksikön päällikkö Olli Markkanen ja valaistuspäällikkö Marjut Kauppinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Olli Markkanen, yksikön päällikkö: 09 310 39559
oli.markkanen(a)hel.fi
Marjut Kauppinen, valaistuspäällikkö, puhelin: 09 310 31547
marjut.kauppinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja, toivomusponsi, Kvsto 13.9.2023 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Arja Karhuvaara on tehnyt 13.9.2023 seuraavan toivomusponnen:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta nopeuttaa ydinkeskustan valaistuksen säätävyyttä ja valaisinvarjostimien uudistamista turhan valosaasteen ja häikäisyn poistamiseksi asuinalueilta.”

Lausuntopyyntö

16.01.2024

Asia/5

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 12.3.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Olli Markkanen, yksikön päällikkö: 09 310 39559
olli.markkanen(a)hel.fi
Marjut Kauppinen, valaistuspäällikkö, puhelin: 09 310 31547
marjut.kauppinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja, toivomusponsi, Kvsto 13.9.2023 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano